

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII (PSO)

*Szkoła Podstawowa Nr 20 im. gen. Władysława Sikorskiego w Białymstoku
Obowiązujące od roku szkolnego 2026/2027*

I. Cele oceniania i przedmiotowe cele edukacyjne

Cele główne wewnątrzszkolnego oceniania z historii:

Sprawdzenie poziomu opanowania wiedzy i zdobytych umiejętności przedmiotowych.

Mobilizowanie ucznia do dalszej pracy oraz stymulowanie jego wszechstronnego rozwoju.

Dostarczanie uczniom, rodzicom i nauczycielom rzetelnej informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach.

Diagnozowanie poziomu i efektywności procesu nauczania.

Przedmiotowe cele edukacyjne w Klasie IV (od roku szkolnego 2026/2027 – nowa podstawa programowa)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w klasie IV od roku szkolnego 2026/2027 obowiązują nowe ogólne cele kształcenia historycznego, nastawione na budowanie sprawczości, rozwój kompetencji przekrojowych oraz realizację doświadczeń edukacyjnych:

1. Budowanie tożsamości i poczucia przynależności do wspólnot, w szczególności narodowej i państwowej, opartych na przeszłości i pamięci o niej.
2. Rozwijanie gotowości do prezentowania i uzasadniania własnych poglądów i przekonań dotyczących przeszłości przy jednoczesnej akceptacji istnienia różnych punktów widzenia oraz poszukiwaniu kompromisu.
3. Odczytywanie intencji stojących za działaniami grup i jednostek w przeszłości oraz formułowanie ocen tych działań z uwzględnieniem różnych systemów wartości.
4. Zainteresowanie historią i jej poznawaniem jako praktyką pogłębiania własnej wiedzy i rozumienia oraz dochodzenia do prawdy.
5. Analizowanie i interpretacja źródeł i przekazów historycznych oraz tworzenie narracji przy wykorzystaniu wiedzy historycznej.
6. Rozumienie związków przestrzenno-czasowych i przyczynowo-skutkowych między zdarzeniami przeszłymi oraz wpływu historii na współczesny świat i najbliższe otoczenie.

7. Znajomość i rozumienie wybranych wiadomości o przeszłości (dat, postaci, procesów historycznych, terminów i wydarzeń) potrzebnych do wytworzenia poczucia przynależności oraz rozwijania umiejętności.

Doświadczenia edukacyjne i moduły interdyscyplinarne w Klasie IV

W klasie IV uczeń realizuje w ciągu roku szkolnego co najmniej jedno doświadczenie edukacyjne (indywidualne lub grupowe) podlegające omówieniu i ocenie jakościowej, np.:

Indywidualnie: angażowanie się w organizację obchodów święta państwowego/rocznicy, gromadzenie i prezentowanie informacji o postaci historycznej, poszukiwanie śladów materialnych zabytku lub historii lokalnej.

Grupowo: udział w grze historycznej i ocena jej zgodności z realiami epoki, przygotowanie i przeprowadzenie debaty z wcielaniem się w postacie historyczne, badanie i prezentacja elementu tradycji lokalnej/regionalnej.

Moduły tematyczne: na lekcjach w klasie IV integruje się treści z Modułu Kultura (zabytki, dziedzictwo, tradycje) oraz Modułu Filozoficznego (refleksja nad pojęciami, wartościami i myśleniem krytycznym).

Przedmiotowe cele edukacyjne w Klasach V–VIII (w roku szkolnym 2026/2027 – dotychczasowa podstawa programowa)

W roku szkolnym 2026/2027 w klasach V, VI, VII i VIII kontynuowana jest realizacja dotychczasowej podstawy programowej, ujętej w trzech głównych obszarach wymagań ogólnych:

I. Chronologia historyczna: odróżnianie przeszłości od teraźniejszości, posługiwanie się określeniami czasu historycznego (wiek, epoka, p.n.e./n.e.), obliczanie upływu czasu, ustalanie związków przyczynowo-skutkowych oraz dostrzeganie zmian polityczno-społecznych i ciągłości kulturowej.

II. Analiza i interpretacja historyczna: krytyczna analiza informacji ze źródeł pisanych i kartograficznych, lokalizacja faktów na mapach, odróżnianie w narracji warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej, rozumienie znaczenia przeszłości dla współczesności.

III. Tworzenie narracji historycznej: konstruowanie spójnych wypowiedzi i ciągów narracyjnych, prawidłowe stosowanie pojęć historycznych, formułowanie i uzasadnianie własnego stanowiska, tworzenie planów, notatek i prezentacji.

II. Zasady oceniania i sprawdzania

1. Sprawdziany pisemne są obowiązkowe dla ucznia i zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Uczeń nieobecny ma obowiązek napisać sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
2. Pisemne oraz praktyczno-techniczne prace domowe są nieobowiązkowe i nie ustala się z nich oceny cyfrowej. Nauczyciel sprawdza wykonaną pracę i przekazuje uczeń informację zwrotną (co zrobił dobrze, co i jak wymaga poprawy).
3. W przypadku przełożenia sprawdzianu z przyczyn losowych, odbywa się on na najbliższej lekcji przedmiotu.
4. Podczas sprawdzianów na ławce mogą znajdować się wyłącznie przybory do pisania i wyznaczone materiały pomocnicze.
5. W przypadku stwierdzenia korzystania przez ucznia z niedozwolonych pomocy (samodzielność pracy), praca ulega unieważnieniu, a uczeń pisze ją w dodatkowym terminie. Złamanie zasad uczciwości podlega ocenie zachowania oraz odpowiednim procedurom dyscyplinarnym określonym w Statucie Szkoły.
6. Nie przeprowadza się sprawdzianów w pierwszym dniu po powrocie z ferii lub wycieczek szkolnych.
7. Krótkie prace sprawdzające (kartkówki) obejmują materiał z maksymalnie 3 ostatnich lekcji i mogą być niezapowiedziane.
8. Uczniowie są zobowiązani do noszenia podręczników, zeszytu przedmiotowego oraz materiałów ćwiczeniowych.
9. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (np. brak zeszytu, brak gotowości do odpowiedzi): 2 razy w półroczu przy 2 godzinach tygodniowo, 1 raz w półroczu przy 1 godzinie tygodniowo (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych). Nieprzygotowanie zgłasza się przed rozpoczęciem lekcji.

III. Formy pomiaru osiągnięć ucznia

Ocenianie bieżące odbywa się w następujących obszarach:

1. Kontrola pisemna

Sprawdziany i kartkówki oceniane są według jednolitej skali procentowej:

Przedział procentowy	Ocena szkolna
97% – 100%	celujący (6)

90% – 96%	bardzo dobry (5)
75% – 89%	dobry (4)
50% – 74%	dostateczny (3)
30% – 49%	dopuszczający (2)
0% – 29%	niedostateczny (1)

2. Kontrola ustna

Odpowiedź ustna obejmuje materiał z 3 ostatnich lekcji (lub z całego działu w przypadku lekcji powtórzeniowej). Kryteria oceny: zawartość rzeczowa, poprawność pojęciowa, formułowanie sądów, uzasadnianie i sposób prezentacji. Za odpowiedź nauczyciel udziela informacji zwrotnej.

3. Obserwacja pracy na lekcji

- a) Aktywność na lekcji: oceniana plusami (+). W klasie IV: 6 plusów = celujący, 5 plusów = bardzo dobry. W klasach V–VIII: 12 plusów = celujący, 10 plusów = bardzo dobry
- b) Praca w grupach i parach: ocenie podlega podział ról, komunikacja, współdziałanie i prezentacja wyników.

4. Prace dodatkowe i projekty

- a) Udział w konkursach historycznych, prezentacje multimedialne, plakaty, lapbooki, makiety, przygotowanie materiałów do lekcji odwróconej.
- b) W klasie IV: realizacja i dokumentacja wybranych Doświadczeń Edukacyjnych (indywidualnych lub grupowych).

IV. Oznaczenia ocen w dzienniku elektronicznym

W dzienniku stosuje się następujące skróty kategorii ocen:

- odp – odpowiedź ustna
- akt – aktywność
- krt – kartkówka

- spr – sprawdzian
- psp – poprawa sprawdzianu
- pnl – praca na lekcji / praca w grupie
- pro – projekt / doświadczenie edukacyjne
- prd – praca dodatkowa
- n.zd – ocena uzyskana w trybie nauczania zdalnego

V. Elementy oceniania kształtującego

1. Na początku każdej lekcji nauczyciel podaje cele lekcji sformułowane w języku ucznia.
2. Przed wykonaniem zadania lub sprawdzianu podawane są kryteria sukcesu (NaCoBeZu).
3. Nauczyciel stosuje pytania kluczowe pobudzające do myślenia i dyskusji.
4. Nauczyciel przekazuje informację zwrotną wskazującą: co uczeń zrobił dobrze, co wymaga poprawy i jak powinien dalej się uczyć.
5. Stosowanie samooceny oraz oceny koleżeńskiej w procesie uczenia się.

VI. Sposoby wspomagania i motywowania uczniów

1. Indywidualizacja pracy i dostosowanie wymagań do opinii/orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
2. Organizowanie pracy w parach i grupach mieszanych umożliwiającej wzajemne wsparcie uczniów.
3. Udzielanie wsparcia podczas indywidualnych konsultacji z nauczycielem.
4. Docenianie wkładu pracy i postępów ucznia poprzez motywującą informację zwrotną.